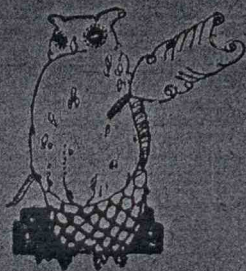

Ped Blánikem

VLASTIVĚDNÝ SBORNÍK

ŠKOLNÍHO OKRESU BENEŠOVSKÉHO.

ROČ. IV. 1924-25.

≡ ČÍSLO 6. ≡

Vydává vlastivědná komise učitelstva škol. okresu Benešovského. Řídí redakční kruh. Zodpovědný redaktor Emanuel Lenz, řídící učitel v Petroupíně, pošta Benešov. Administraci vede Voitech Pilous, ředitel v Benešově. Jednotlivá čísla po 1/20. Předplatné ročně (10 čísel) 10 Kč. Vychází měsíčně — — — — — výjma červenec a srpen.

Tiskem knihtiskárny Burian, Staněk a spol. v Benešově u Prahy, Tábořská ul.

L. Pánek :

Jak se odívali naši předkové na Benešovsku.

II.

Daleko bohatší (než na zbytky krojů mužských) jest městské museum na kroje a části jejich u žen a dívek.

Zachována jest celá řada sukni, šněrovaček*), zástěr, spencerů**), z kterých se dá daleko snáze, přibližně ovšem, usouditi, jak asi ženy v našem kraji se šatily, jaké měly své kroje místní. Přírozeně, že majetnější venkovanky nosily kroje nákladnější, vyšivanejší. Tak zanechána jest v museu jedna z nejnákladnějších šněrovaček ze Struhařova. Jest to šněrovačka zlatem vyšivaná, zeleným a červeným hedvábím květovaná, která svědčí jistě o značném blahobytu majitelky. Jiná velmi nákladná šněrovačka modrá, vyšivaná zlatými květy jest z Lišenského Podhájí. Jsou také zachovány šněrovačky méně nákladné, ba docela i jednoduché. Celkový ráz kroje našeho kraje je dosti jednotný a křiklavého rozdílu, pokud mi známo, nikde nečiní.

Účes vdaných žen byl na vrkoč, který se napudroval a obvázal černou, bavlněnou tkanicí. Podložením založily se vlasy v žihon, tkanice se uvázala na vrchní části hlavy a lícním vlasem zakryla. Vlasy vprostřed rozděleny byly pěšinkou, odkud účes hladký založen za uši a tvořil obloukovité t. zv. šejtle. Na účes posadil se bílý čepec s holubičkou, jehož okraj původně byl lemován varhánkovitě vloženým kalounem, později krajkami. Bylo-li chladno nebo nepohoda, překládal se přes čepec velký šátek do tříhranu složený, obroubený krajkou a v jednom konci s vyšitou kyticí z nití a perliček.***) Bohaté selky nosily zlatý kulatý čepec. Košile byla z bílého jemnějšího plátna se škrobeným nákrčníkem. Na krku nosily se šnůry granátů se závěsem, zlatým nebo stříbrným penízem.

Šněrovačka byla nízká, vpředu i vzadu vykrojená. Přes ni oblékal se kabátec z látek hedvábných nebo damaškových. Kabátec měl krátký život, vysoko nabírané k rukám se zúžující rukávy. Zapínal se na drátěné háčky. Zajímavé jest, že v dědině Pecínovské ženy nenosily šněrovaček. Místo nich vkládal se do hlubokého výkroje kabátce t. zv. klínř) z podobné látky jako kabátce. Výkroj lemován byl kožišinou. Na šněrovačce vzadu upevněn byl polštář z rezného plátna, na nějž uvazovaly se sukně, jež sahaly nad kotníky. Sukně byla lemována červenou tkanicí barevnou, v hořejší části pak, kam až sahala zástěra, jednobarevnou pentlí asi 6 cm širokou. Punčochy byly bílé,

*) Z Nesvačíl, Jemniště, Petroupimi, Lišenského Podhájí, Struhařova, Mrače a j.

***) Kabátců.

